

פקודת הובלת טובין בים ¹

פקודה המתקנת את החוק הדין בהובלת טובין בים

מבוא

הואיל ובוועידה הבין-לאומית לעניני החוק הימי שנתקיימה בבריסל בשנות 1922 ו-1933 נתקבלה אמנה בדבר איחודן של תקנות מסויימות הנוגעות לשטרי מטען; והואיל ורצוי ליתן תוקף חוקי בארץ-ישראל לתקנות האמנה המפורטות בתוספת לפקודה זו, בהתחשב עם הוראות פקודה זו, כדי לקבוע את אחריותם וחובותיהם וזכויותיהם וחסינויותיהם של מובילים עפ"י שטרי מטען; לפיכך מחוקק בזה הנציב העליון לארץ-ישראל בעצתה של המועצה הארץ-ישראלית לאמור:

1. הגדרות

(תיקון התשנ"ב)

בפקודה זו -

"האמנה של 1924" - האמנה הבין לאומית לאיחוד תקנות מסויימות בענין שטרי מטען, שנעשתה בבריסל, ביום 25 באוגוסט 1924;
"הפרוטוקול של 1968" - הפרוטוקול שנעשה בבריסל ביום 23 בפברואר 1968 לתיקון האמנה של 1924;
"התקנות" - תקנות האג בענין שטרי מטען שנוסחו מובא בתוספת.

2. תחולת התקנות

(תיקון התשנ"ב)

(א) בכפוף להוראות אחרות בפקודה, יחולו התקנות על כל שטר מטען לגבי הובלת טובין בים בכל כלי שיט -
(1) מנמל בישראל לנמל אחר, בין בישראל ובין מחוצה לה;
(2) מנמל במדינה שהיא צד לאמנה של 1924 או לפרוטוקול של 1968, או כאשר שטר המטען הוצא במדינה שהיא צד לאמנה של 1924 או לפרוטוקול של 1968;
(3) כאשר הן חלות על חוזה ההובלה הכלול בשטר המטען או שהשטר משמש הוכחה לקיומו, בין על פי תנאי שנקבע בחוזה ובין על פי דיני המדינה שחוקיה חלים על חוזה כאמור;
(4) לנמל בישראל, כאשר דיני מדינת ישראל חלים על הובלה כאמור בין על פי חוזה ההובלה, בין על פי הסכם אחר בין הצדדים ובין לפי קביעת בית המשפט.
(ב) לענין תחולת הוראות סעיף זה, אין נפקא מינה מהי לאומיותו של כלי השיט או לאומיותו של המוביל, השוגר, הנשגר או כל אדם אחר הנוגע בדבר.

3. חוזים שהתקנות חלות עליהם אין להבין מתוכם כי ניתנת בהם ערובה גמורה שכלי השיט ראוי להפלגה בים

(תיקון התשנ"ב)

חוזה להובלת טובין בים שחלות עליו תקנות אלו, אין להבין מתוכו כי מוביל הטובין מתחייב התחייבות גמורה ומוחלטת להספיק כלי שיט הראוי להפלגה בים.

4. הודעה בנוגע לשימוש בתקנות תהא נכללת בשטרי המטען

כל שטר מטען וכל תעודת קנין כיוצא בזה שניתנו בישראל והם מכילים חוזה או משמשים הוכחה למציאותו של חוזה שחלות עליו התקנות, תהא נכללת בהם הודעה מפורשת האומרת שאותו שטר מטען או אותה תעודת קנין יהיו בני תוקף בהתחשב עם הוראות התקנות האמורות כפי שהוטלו ע"י פקודה זו, ושטר המטען או תעודת הקנין יהיו בני תוקף בהתחשב עם אותן התקנות, אפילו אין בהם הודעה מפורשת כזאת.

5. שינוי סעיף vii ומן התקנות בנוגע למסחר בין חוף לחוף

(תיקון התשנ"ב)

סעיף vii מן התקנות יהא נוהג בכל הנוגע להובלת טובין בכלי שיט המובילים טובין מכל חוף בישראל לכל חוף אחר בישראל כאילו דן הסעיף האמור בטובין מכל סוג וסוג תחת אשר ידון בטובין מסוג מיוחד, וכאילו הושמט התנאי שבפסקה השניה של הסעיף האמור.

6. שינוי תקנות 4-5 מסעיף iii בנוגע למטענים שאינם ארוזים בכלי קיבול

(תיקון התשנ"ב)

אם עפ"י המנהג המקובל באיזה ענף מסחרי, משקלו של כל מטען בלתי ארוז שנכלל בשטר המטען הוא משקל שנתבררה נכונותו או שנתקבל ע"י צד שלישי זולת המוביל או השוגר של הטובין, והעובדה שהמשקל נתקבל והתבררה נכונותו פורשה בשטר המטען, הרי למרות כל האמור בתקנות לא ייחשב שטר המטען כהוכחה לכאורה כלפי המוביל בדבר קבלת הטובין במשקל המפורט בשטר המטען, ואין לראות מתוך כך שהשוגר ערב לדיוקו של המשקל בשעת המשלוח.

7. להוציא מן הכלל תוקף פעולתו של כל חוק

(תיקון התשנ"ב)

(1) שום דבר האמור בפקודה זאת לא יפגע בתוקף פעולתו של כל חוק הנוהג באותה שעה המגביל את מידת האחריות של בעלי כלי שיט המפליגים בים.
(2) שום דבר האמור בפקודה זו לא יפגע בתוקף פעולתה של כל תקנה הנוגעת להוצאת כלי יריה או חמרי יריה מישראל או להכנסתם אליה עפ"י פקודת כלי היריה או של כל תקנה הנוגעת להובלת טובין מסוכנים שהתקינה בהתאם לכל פקודה הקיימת עתה או אשר תוחק בעתיד.
(3) התקנות לא תחולנה בתוקף פקודה זו על חוזה להובלת טובין בים שנעשה לפני היום שבו קיבלה פקודה זו תוקף, אף לא על כל שטר מטען או תעודת קנין כיוצא בזה שניתנו בהתאם לחוזה כזה בין לפני אותו יום ובין לאחריו.

8. מעמדם של הנשגר ושל הנסב

(תיקון התשנ"ב)

(א) בלי לגרוע מהוראות סעיף i (ב) וסעיף iii סימן 4 לתקנות ומהוראות כל דין אחר, רואים את מי שהמטען שוגר אליו (להלן - הנשגר), ואת מי ששטר המטען הוסב אליו כדין (להלן - הנסב), לפי הענין, כצד לשטר המטען, אשר ככזה הוא זכאי לכל הזכויות הנובעות מן העסקה שבשלה נעשה השטר, והוא כפוף להתחייבויות המתייחסות לאותה עסקה בבואו להפעיל את זכויותיו האמורות.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע -

(1) בזכות העיכוב במעבר;

(2) בזכות לתבוע את דמי ההובלה משוגר הטובין או מבעליהם;

(3) בכל חיוב שיחול על הנשגר או על הנסב בשל קבלת הטובין.

9. החוק העותומני בנידון הובלת טובין בים לא יהא נוהג

(תיקון התשנ"ב)

כל הוראה בחוק העותומני הדנה בהובלת טובין בים והיא סותרת את הוראות פקודה זו לא תהא עוד בת תוקף.

התוספת

(סעיף 1)

תקנות בנוגע לשטרי מטען

סעיף i - הגדרות

בתקנות אלה יהיו למבטאים הבאים הפירושים המיוחדים להם, היינו:

(א) "מוביל" כולל את הבעלים או את שוכר כלי השיט המתקשר בחוזה הובלה עם שוגר הטובין;

(ב) "חוזה הובלה" אינו חל אלא על חוזי הובלה הנדונים בשטר מטען או בכל תעודת קנין כיוצא בזה עד כמה שתעודה כזאת נוגעת להובלת טובין בים, לרבות שטר מטען או כל תעודה כיוצא בזה, כאמור לעיל שהוצאו עפ"י חוזה שכירות כלי שיט משעה שאותו שטר מטען או אותה תעודת קנין דומה לו מסדירים את היחסים שבין המוביל ובין בעל השטר או התעודה דלעיל;

(ג) "טובין" כוללים טובין וחפצים מכל מין ומין חוץ מבעלי חיים ומטען שנאמר עליהם בחוזה הובלה שהם מובלים על מכסה כלי השיט, והם מובלים כך למעשה;

(ד) "כלי שיט" פירושו כל כלי שיט המשמש להובלת טובין בים;

(ה) "הובלת טובין" מקיפה את התקופה משעה שבה טענו את הטובין עד שפרקום מן כלי השיט.

סעיף ii - חששות סכנה

בהתחשב עם הוראות סעיף vi, ישא המוביל, עפ"י כל חוזה להובלת טובין בים, בכל הנוגע לטעינת הטובין, הטיפול בהם, סידורם, הובלתם, ההשגחה עליהם ופריקתם, בכל האחריות והחובות ויהנה מכל הזכויות והחרויות המפורטות לקמן.

סעיף iii - אחריות וחובות

1. המוביל יהא חייב, לפני הנסיעה ובתחילתה, לעשות את כל הדרוש כדי -

(א) שכלי השיט יהא ראוי להפלגה בים;

(ב) להפקיד עליו אנשים די הצורך, לרהטו ולציידו די הצורך;

(ג) לעשות את מחסני כלי השיט, את חדרי הצימן והקירור ואת כל חלקי כלי השיט האחרים שמניחים בהם טובין,

ראויים ובטוחים לקבלת הטובין, להובלתם ולשמירתם.

2. בהתחשב עם הוראות סעיף iv, יהא על המוביל לטעון יפה ובזהירות את הטובין המובלים, לטפל בהם, לסדרם, להובילם, לשמור ולהשגיח עליהם ולפרקם.

3. לאחר שיקבל את הטובין להשגחתו, חייב המוביל או רב החובל או סוכנו של המוביל ליתן לשוגר הטובין, לכשידרוש ממנו, שטר מטען שיפרט בו בתוך שאר דברים: -

(א) את הסימנים העיקריים הדרושים לזהוים של הטובין כפי שאלה נמסרו בכתב ע"שוגר הטובין בטרם התחילה

טעינתם של אותם טובין, בתנאי שסימנים אלה יהיו טבועים בחותמת או מסומנים באופן ברור על גבי הטובין עצמם,

כשאלה אינם מכוסים, או על גבי התבות או הכיסויים שבהם נתונים הטובין, כדי אפשרות מספקת להבחין בהם

בסימנים עד סוף הנסיעה;

(ב) את מספר החבילות או היחידות או את הכמות או את המשקל, הכל לפי הענין, כפי שנמסרו בכתב ע"י השוגר;

(ג) סדר הטובין ומצבם,

בתנאי ששום מוביל, רב חובל או סוכן של מוביל לא יהא חייב למסור או לפרט בשטר המטען כל סימן, מספר, כמות או משקל,

כשיש לו יסוד מספיק לחשוד שאינם מציינים בדיוק את הטובין שנתקבלו בפועל, או כשאין לו אמצעים מספיקים לבדוק את

דיוקם.

4. שטר מטען כזה ישמש הוכחה לכאורה שהמוביל קיבל את הטובין כמפורט בשטר המטען בהתאם לסימן 3(א), (ב) ו-ג).

אולם לא תתקבל ראיה שנועדה להוכיח כי המוביל לא קיבל את הטובין כאמור, אם שטר המטען הועבר לצד שלישי הפועל

בתום לב.

5. רואים את השוגר כאילו ערב בפני המוביל בשעת המשלוח לדיוקם של הסימנים, המספר, הכמות והמשקל, כפי שנמסרו

על ידו, ועל השוגר לפצות את המוביל על כל הפסד, נזק והוצאות שנגרמו מפאת אי דיוקים בפרטים אלה. זכותו של המוביל

לקבל פיצוי כזה לא תגביל בשום פנים את אחריותו עפ"י חוזה ההובלה כלפי כל אדם אחר חוץ משוגר הטובין.

6. אם קודם להעברת הטובין לרשות האדם הזכאי לקבלם עפ"י חוזה ההובלה או בעת ההעברה גופא לא נמסרה למוביל או

לסוכנו בחוף הפריקה הודעה בכתב על הפסד או נזק שחלו בטובין ועל מהותו הכללית של אותו הפסד או נזק, או, כשהפסד

או הנזק אינם נראים לעין, אם לא נמסרה הודעה כזאת תוך שלושה ימים, תהא אותה העברה הוכחה לכאורה כי המוביל

מסר את הטובין כמתואר בשטר המטען.

אין צורך במסירת הודעה בכתב אם נערכה בשעת קבלת הטובין חקירה או ביקורת משותפת בענין מצבם של הטובין.

בכפוף להוראות סימן 6א, יהיו המוביל וכלי השיט פטורים, בכל מקרה, מאחריות כלשהי לגבי הטובין, אלא אם כן הוגשה

תביעה לבית משפט תוך שנה אחת ממועד מסירת הטובין או מן המועד אשר בו אמורים היו להימסר; אולם, ניתן להאריך את

התקופה האמורה, אם הסכימו על כך הצדדים לאחר שנוצרה עילת התביעה.

מקום שיש הפסד ממש או מקום שיש חשש של הפסד, חייבים המוביל ומקבל הטובין ליתן זה לזה את ההקלות האפשריות

לביקורת הטובין ולהתאמתם.

6א. תביעה לשיפוי נגד צד שלישי ניתן להגיש אף לאחר תום השנה האמורה בסימן 6, אם הוגשה תוך פרק הזמן שבו מותר

להגישה על פי הדין החל בבית המשפט הדין בה, ובלבד שלא יפחת משלושה חדשים מהמועד שבו התובע את השיפוי יישב

את התביעה או שבו נמסרה לו הזמנה לדין בתביעה שהוגשה נגדו.

7. משטענו את הטובין, הרי שטר המטען שניתן לשוגר ע"י המוביל או ע"י רב החובל או ע"י סוכנו של המוביל יהא, לכשידרוש

זאת השוגר, שטר מטען "שלוח" (shipped) בתנאי שאם קיבל השוגר קודם לכן תעודת קנין על הטובין, יהא עליו להחזיר את

התעודה חלף שטר המטען ה"שלוח", אפס כי אם ירצה בזאת המוביל, יוכל הוא או רב החובל או הסוכן, לרשום על גבי אותה

התעודה את שם כלי השיט או את שמות כלי השיט שנשלחו בהם הטובין ואת תאריך המשלוח או את תאריכי המשלוח,

ומשנרשמו אותם הדברים תהא התעודה, לצורך סעיף זה, שטר מטען "שלוח".

8. מקום שיש בחוזה-ההובלה סעיף, אמנה או הסכם הבאים לפטור את המוביל או את כלי השיט מאחריות להפסד או לנזק

שיגרמו לטובין או בקשר אתה מחמת רשלנות, הזנחה, או השתמטות במילוי החובות וההתחייבויות שנקבעו בסעיף זה, או הבאים להפחית את האחריות הזאת שלא כנאמר בתקנות אלו, יהיו הסעיף, האמנה או ההסכם, בטלים ומבוטלים ומחוסרי כל תוקף.

סעיף בדבר ביטוח או סעיף כיוצא בזה ייחשבו כסעיף הפוטר את המוביל מאחריות.

סעיף iv . - זכויות וחסינויות

1. לא המוביל ולא כלי השיט יהיו אחראים להפסד או לנזק שנגרמו מתוך שכלי השיט לא היה ראוי לנסיעה בים, אלא אם כן נגרם הדבר מחמת שהמוביל לא עשה את כל הדרוש כדי שיהא כלי השיט ראוי לנסיעה בים, ולא דאג להפקיד על כלי השיט את האנשים הנחוצים, לרהטו ולציידו כראוי, ולא עשה את המחסנים וחדרי הצינון והקירור וכל יתר חלקי כלי השיט שבהם מונחים הטובין מוכשרים ובטוחים לקבלתם, הובלתם ושמירתם בהתאם להוראות סימן 1 מסעיף iii . כל מקום שנגרם הפסד או היזק מחמת שלא היה כלי השיט ראוי לנסיעה בים, תהא זו חובת המוביל או חובת כל איש אחר התובע פיטורין עפ"י סעיף זה להביא ראיה שהם השתמשו בכל הזריזות המספקת.

2. לא המוביל ולא כלי השיט יהיו אחראים להפסד או לנזק הנובעים מתוך: -

- (א) מעשה, רשלנות, או השתמטות של רב החובל, מלח, מדריך, או של שמשי המוביל בהדרכת כלי השיט או בהנהלתו;
- (ב) דליקה, חוץ אם נגרמה באשמת המוביל ממש, או בידיעתו ובהסכמתו;
- (ג) סכנות, אסונות ותאונות בים או במימי-השיט האחרים;
- (ד) אסון בידי שמים;
- (ה) פעולת מלחמה;
- (ו) פעולת אויבי המדינה;
- (ז) מאסר או מעצר של נסיכים, שליטים או אנשים או עיקול בדרך משפט;
- (ח) הגבלות הסגר;
- (ט) פעולה או חסרון פעולה מצד שוגר הטובין או בעליהם או מצד סוכנו או בא-כוחו;
- (י) שביתות, או הבטלות, או הפסקת עבודה או עיכובה מכל סיבה שהיא, בין חלקיים ובין כלליים;
- (יא) פרעות או בלבולים אזרחיים;
- (יב) הצלת נפשות או נכסים בים או הנסיון להצילם;
- (יג) פחת בכמות או במשקל או כל הפסד או נזק הבאים מתוך פגם, תכונה או ליקוי הטבועים בטובין גופם;
- (יד) אריזה בלתי מספקת;
- (טו) פגמים נסתרים שאין אפשרות לגלותם בזריזות מספקת;
- (טז) כל סיבה אחרת הנוולדת שלא באשמתו או בהשתתפותו הממשית של המוביל או שלא באשמתם או התרשלותם של סוכניו או שמשיו, ואולם כל התובע שהוא זכאי ליהנות מיוצא-מן-הכלל זה עליו להביא ראיה שלא אשמתו הישרה של המוביל או השתתפותו מתוך ידיעה ולא התרשלות סוכניו ושמשיו של המוביל הסבו את ההפסד או את הנזק.

3. השוגר לא יהא אחראי להפסד או לנזק שנגרמו למוביל או לכלי השיט שלא בפעולתו או באשמתו או ברשלנותו של השוגר, או של סוכניו או שמשיו.

4. כל סטיה בים אגב הצלת נפשות או נכסים או אגב נסיון להציל וכל סטיה שהדעת סובלתה לא יחשבו בגדר הפרה של תקנות אלו או של חוזה ההובלה, והמוביל לא יהא אחראי לכל אבידה או נזק שנגרמו ע"י כך.

5. (א) המוביל וכלי השיט לא יהיו אחראים לכל הפסד או נזק שנגרם לטובין או בקשר אתם, בשיעור העולה על סכום השווה ל-666.67 יחידות חישוב כמשמעותן בפסקה (ד), לכל חבילה או יחידה, או השווה ל-2 יחידות חישוב לכל קילוגרם של משקל ברוטו של הטובין אשר אבדו או ניזוקו - הכל לפי השיעור הגבוה יותר; ההגבלה האמורה תחול זולת אם הצהיר שוגר הטובין על טיבם ועל שוויים לפני שליחתם, והצהרתו כאמור נכללה בשטר המטען.

(ב) הסכום הכולל המגיע יחושב בהתייחס לערך הטובין במקום ובזמן שנפרקו, או שהיו אמורים להיפרק מכלי השיט, בהתאם לחוזה ההובלה; ערך הטובין ייקבע בהתאם למחירם בבורסת הטובין, ובהעדר מחיר כאמור - לפי מחיר השוק, ובאין מחיר שוק - לפי ערכם הרגיל של טובין מסוג ומאיכות דומים.

(ג) מקום שמשתמשים במכולה, במכל, במשטח, או באמצעי תובלה דומה לכינוס טובין או להאחדתם, יראו את מספר החבילות או היחידות אשר פורטו בשטר המטען כארזות בתוך המכולה, המכל, המשטח או אמצעי ההובלה האחר, כמספר החבילות או היחידות לענין סימן זה, ככל שמדובר בחבילות או ביחידות האמורות; פרט לאמור לעיל, יראו מכולה, מכל, משטח, או אמצעי תובלה דומה, כחבילה או כיחידה אחת.

(ד) (1) יחידת החישוב הנזכרת בפסקה (א) היא "זכות המשיכה המיוחדת", כפי שהוגדרה בידי קרן המטבע הבין לאומית, ושוויה במטבע ישראלי יחושב על פי שיטת החישוב של הקרן האמורה במועד ההמרה;

(2) הסכום כאמור בפסקה (א) יומר למטבע ישראלי על בסיס שוויו ביום התשלום; ואולם אם הוגשה תביעה, יקבע בית המשפט את הסכום המגיע על ידי המרת יחידת החישוב האמורה במטבע ישראלי כפי שער יחידת החישוב ביום מתן פסק הדין; על סכום שקבע בית המשפט כאמור, יתווספו ריבית שקלית ודמי פיגורים, כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, עד יום התשלום ויחולו הוראות החוק האמור לענין ריבית זו, בשינויים המחויבים;

(3) המרה למטבע ישראלי תהיה על פי השער הגבוה שיש לשלם על העברות בנקאיות בתאגיד בנקאי עבור דולר של ארצות הברית של אמריקה כשהוא מוכפל ביחס שבין הדולר לבין זכות המשיכה המיוחדת.

(ה) המוביל וכלי השיט לא יהיו זכאים ליהנות מהגבלת האחריות כאמור בפסקה (א), אם הוכח כי הנזק נגרם כתוצאה ממעשה או ממחדל של המוביל, שנעשה בכוונה לגרום נזק או בחוסר איכפתיות ובידיעה שקרוב לודאי שייגרם נזק.

(ו) משנכללה בשטר המטען ההצהרה שצוינה בפסקה (א), היא לא תהיה ראייה מחייבת או חותכת כלפי המוביל, אלא ראייה לכאורה בלבד.

(ז) בהסכמה בין השוגר לבין המוביל, קברניט כלי השיט או נציג אחר של המוביל, ניתן לקבוע שיעורים מרביים שונים מאלה המפורטים בפסקה (א), ובלבד ששיעורים כאמור לא יפחתו מן האמור באותה פסקה.

(ח) המוביל וכלי השיט לא יהיו אחראים לכל הפסד או נזק שייגרם לטובין, או בקשר איתם, אם מסר השוגר בשטר המטען הצהרה כוזבת, בידועין, אודות טיב הטובין או שוויים.

6. טובין מתלקחים, מתפוצצים, וטובין שלמשלוחם לא הסכים המוביל, רב החובל, או סוכנו של המוביל לכשנדעו להם טיבם ומהותם של אותם הטובין, הרי יכל המוביל בכל עת שהיא לפני פריקתם של הטובין להורידם בכל מקום שהוא או להשמידם או ליטול מהם את סכנתם מבלי לשלם כל פיצוי על כך, ושוגר הטובין הללו יהא אחראי לכל נזק ולכל הוצאות שנגרמו ישירות או בעקיפין ע"י המשלוח הזה.

נשלחו טובין כאלה בידיעה ובהסכמה כזאת והפכו להיות סכנה לכלי שיט או למטענו, יוכל המוביל כיוצא בזה להורידם בכל מקום שהוא או להשמידם או ליטול מהם את סכנתם, מבלי שתחול עליו כל אחריות, פרט לשיעור הממוצע של

סעיף iv א. - אחריות מוביל ושלוחיו

1. ההגנות והגבלת האחריות שלפי תקנות אלה יחולו על כל תביעה נגד המוביל בשל הפסד או נזק לטובין שהם נושא חוזה ההובלה, בין אם היא תביעה חוזית ובין אם היא תביעה בנזיקין.

2. הוגשה תביעה כאמור נגד עובדו של המוביל או נגד שלוחו, יהיה עובד או שלוח כאמור זכאי לאותן ההגנות והגבלות האחריות אשר המוביל זכאי להן על פי תקנות אלה, ובלבד שעובד או שלוח כאמור אינו קבלן עצמאי.

3. סך כל הסכומים אשר ניתן לגבותם ממוביל, מעובד ומשלוח כאמור, לא יעלה בשום מקרה על שיעור ההגבלה שנקבע בתוספת זו.

4. על אף האמור בסימנים 2 ו-3, עובדו של המוביל או שלוחו לא יהיו זכאים להסתמך על הוראות סעיף זה, אם הוכח כי הנזק נגרם כתוצאה ממעשה או ממחדל של העובד או של השלוח, לפי הענין, שנעשה בכוונה לגרום נזק או בחוסר איכפתיות ובידיעה שקרוב לודאי שייגרם נזק.

סעיף v- ויתור על זכויות וחסינויות והגדלת מידת האחריות וההתחייבויות

המוביל יהיה בן חורין לוותר על זכויותיו, כולן או מקצתן, או להגדיל את מידת אחריותו עפ"י ההוראות הנכללות באחד הסעיפים הללו, בתנאי שהויתור או הגדלת מידת האחריות יהיו מותנים בשטר המטען שניתן לשוגר. הוראות תקנות אלו לא תחולנה על חוזי שכירות כלי שיט, אבל אם ניתנים שטרי מטען לגבי כלי שיט המוביל טובין עפ"י חוזה שכירות, חייב שוכר כלי השיט למלא אחרי תקנות אלו. שום דבר האמור בתקנות אלו לא ימנע מלהתנות בשטר מטען כל תנאי חוקי בענין שיעור ממוצע של אחריות לנזקים.

סעיף vi- תנאים מיוחדים

למרות הוראות הסעיפים הקודמים, יהא כל מוביל, רב חובל, או סוכנו של מוביל או שוגר הטובין רשאי בכל הנוגע לטובין מיוחדים לחתום על הסכם בנוגע לאחריותו של המוביל לטובין כאלה ובנוגע לזכויותיו וחסינויותיו של המוביל לגבי אותם טובין או בנוגע להתחייבותו שכלי השיט ראוי להפלגה בים, עד כמה שאין תנאי זה מתנגד לסדרי שלום הציבור, בשמירתם ובפריקתם של הטובין המובלים בים, בתנאי שלא הוצא ולא יוצא במקרה זה כל שטר מטען וכי התנאים שהוסכם עליהם יהיו כלולים בטופס קבלה שישמש כמסמך האסור בהעברה מיד ליד ושיהא מסומן בתורת זה. כל הסכם כזה יהא לו תוקף חוקי מלא:

בתנאי שסעיף זה לא יחול על משלוחים מסחריים רגילים שנעשו בדרך המסחר הרגיל, אלא יחול על אותם משלוחים אחרים בלבד שטיבם ומצבם של הטובין המובלים או המסיבות והתנאים שעל פיהם מובילים את הטובין מצדיקים הסכם מיוחד.

סעיף vii- הגבלות בשימוש התקנות האלה

שום דבר הנאמר בזה לא ימנע מוביל או שוגר מלחתום על הסכם, תנאי או תנאי-פיטורין בנוגע לאחריותם של המוביל או של כלי השיט לאבדה או להיזק שחלו בטובין או בקשר עם השמירה וההשגחה והטיפול בטובין לפני טעינתם בכלי השיט המוביל את הטובין בים ולאחר שפרקו אותם מאותו כלי שיט.

סעיף viii- הגבלת מידת האחריות

הוראות תקנות אלו לא תפגענה בזכויות ובהתחייבויות של המוביל עפ"י כל חוק שיהא נוהג באותה שעה בענין הגבלת מידת אחריותם של בעלי כלי שיט המפליגים בים.

סעיף ix- שמירת דינים

אין בהוראות תוספת זו כדי לפגוע בהוראות כל דין אחר וכל אמנה בין-לאומית המסדירים אחריות בשל נזק גרעיני.

(סוף הפקודה)

---

[1] ח"א"י, כרך א', עמ' (ע) 98, (א) 103.

שם הפקודה לא שונה במפורש אלא מכללא על ידי ביטול סעיף 1 בתיקון התשנ"ב ועל ידי החלפת המילה "סחורה" במילה "טובין".

תיקונים: ס"ח 1379, התשנ"ב (22.1.1992), עמ' 50.

ס"ח 3117, התשפ"ד (19.11.2023), עמ' 150. הצ"ח - ממשלה 1542, התשפ"ב, עמ' 888.

[2] סעיף 8(א) יחול גם על שטרי מטען שנעשו לפני תחילתו של תיקון התשנ"ב.

//